

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.014.01.2022

Pan
Sławomir Kłosowski
Wojewoda Opolski
Opolski Urząd Wojewódzki
ul. Piastowska 14
45-082 Opole

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/028 - Organizacja i funkcjonowanie ochrony wybranych siedzib organów władzy publicznej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Opolski Urząd Wojewódzki ¹ , ul. Piastowska 14, 45-082 Opole
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sławomir Kłosowski, Wojewoda Opolski od 15 marca 2021 r. ² W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Adrian Czubak, Wojewoda Opolski od 9 grudnia 2015 r. do 12 marca 2021 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Ramy organizacyjno-prawne realizacji działań z zakresu ochrony wykorzystywanych obiektów 2. Realizacja zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa wykorzystywanych obiektów 3. Nadzór nad realizacją zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa wykorzystywanych obiektów
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2022 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	Aleksandra Pawlicka, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LOP/79/2022 z 05.07.2022 r. Jan Kwas, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/80/2022 z 5 lipca 2022 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dalej: Urząd lub OUW.

² Dalej: Wojewoda.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi zastrzeżeń do sposobu planowania w OUW zabezpieczenia fizycznego wykorzystywanych budynków. Właściwi pracownicy OUW posiadali aktualną wiedzę o zagrożeniach zajmowanych obiektów, a kierownictwo jednostki kontrolowanej określiło spójne z tą wiedzą ramy organizacyjne ich ochrony. W Urzędzie wdrożono rozwiązania ochronne, jak również zapewniono przestrzeganie ustalonych procedur działania. Budynek główny został zabezpieczony poprzez zastosowanie systemu alarmowego, systemu kontroli dostępu oraz systemu telewizji przemysłowej. W budynku tym zapewniono całodobową obecność pracowników portierni, wyposażonych w urządzenie Active Guard z przyciskiem napadowym, którzy na bieżąco obserwowali obraz z kamer monitoringu. W przyciski napadowe wyposażono także pracowników Centrum Obsługi Cudzoziemców. W każdym z pozostałych budynków zainstalowano system alarmowy, a w części z nich zastosowano również inne środki bezpieczeństwa. Konserwację systemów bezpieczeństwa oraz nadzór nad pracownikami portierni zapewniał wykonawca zewnętrzny dysponujący grupami interwencyjnymi, zobowiązanymi do reakcji w przypadkach określonych w zawartych umowach. Zastrzeżenia NIK dotyczą zapisów ww. umów, w których ujęto nieostre sformułowanie „podjęcie działania” w odniesieniu do czasu reakcji grup interwencyjnych, nie definiując tego pojęcia. Powyższe powodowało możliwość różnej interpretacji wskazanych zapisów⁵, co stwarzało ryzyko zbyt późnego podjęcia interwencji w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa. W umowach tych nie w pełni zabezpieczono także interes Urzędu w zakresie kar umownych, bowiem przewidziano ich naliczanie w wysokości 50 zł za każde rozpoczęte 24 godziny zwłoki. Uwzględniając nieprecyzyjne zapisy dotyczące czasu reakcji grup interwencyjnych, powyższe jedynie w ograniczonym stopniu mogło mobilizować do odpowiednio szybkiej interwencji tych grup. Ponadto część zewnętrznej ściany budynku głównego Urzędu, za którą mieściło się Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego, znajdowała się poza zasięgiem kamer monitoringu, i jako jedyna nie podlegała obserwacji służb portierskich. Dyrektor Biura Obsługi Urzędu prowadził skuteczny nadzór nad realizacją zadań ochrony obiektów, z wyjątkiem dwóch opisanych wyżej uchybień. Nie zapewnił również, aby w książkach przebiegu służby były ujmowane wszystkie incydenty związane z bezpieczeństwem Urzędu.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Według wykonawcy podjęcie działania przez grupę interwencyjną oznaczało przekazanie grupie interwencyjnej dyspozycji przez pracowników stacji monitorowania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Ramy organizacyjno-prawne realizacji działań z zakresu ochrony wykorzystywanych obiektów

Opis stanu faktycznego

W latach 2019-2022 (I półrocze) do realizacji zadań ustawowych OUW wykorzystywane były następujące obiekty⁷:

1/ budynek główny⁸, znajdujący się przy ul. Piastowskiej 12, 14 i 15 (w trwałym zarządzie Urzędu), w którym znajdowała się siedziba Wojewody Opolskiego oraz prowadzona była podstawowa działalność Urzędu; w obiekcie tym funkcjonowała również kancelaria tajna; zdefiniowane⁹ w OUW główne zagrożenia bezpieczeństwa tego budynku obejmowały: występowanie klęsk żywiołowych, wyładowań atmosferycznych, zagrożenia terrorystyczne, pożarowe, zagrożenia związane z protestami, kradzieże z włamaniami oraz napady rabunkowe;

2/ trzy budynki Wojewódzkiej Bazy Magazynowo-Warsztatowej Sprzętu Obrony Cywilnej¹⁰, zlokalizowane przy ul. Czarnowąskiej 5a w Luboszycach (w trwałym zarządzie Urzędu); zdefiniowane zagrożenia bezpieczeństwa tych budynków obejmowały: wyładowania atmosferyczne, zagrożenia terrorystyczne i pożarowe, oraz kradzieże z włamaniami;

3/ budynki Archiwum Akt Jednostek Zlikwidowanych i Bazy Transportowej przy ul. Oleskiej 125 w Opolu (w trwałym zarządzie Urzędu), w których prowadzona była działalność pomocnicza OUW; nieruchomość obejmowała również miejsca parkingowe dla samochodów służbowych, wykorzystywanych przez pracowników Urzędu, oraz budynek warsztatowy, wydierżawiony podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą; zdefiniowane zagrożenia bezpieczeństwa ww. budynków obejmowały: wyładowania atmosferyczne, zagrożenia terrorystyczne i pożarowe;

4/ budynek Centrum Powiadamiania Ratunkowego, znajdujący się przy ul. Oleskiej 123 w Opolu (w trwałym zarządzie Urzędu); główne zagrożenia bezpieczeństwa tego budynku obejmowały: wyładowania atmosferyczne, zagrożenia terrorystyczne i pożarowe;

5/ budynek znajdujący się przy ul. Ozimskiej 19 w Opolu, w którym funkcjonował Oddział Paszportów (pomieszczenia w użyczeniu); zdefiniowane zagrożenia bezpieczeństwa tego budynku obejmowały: wyładowania atmosferyczne, zagrożenia terrorystyczne i pożarowe;

6/ budynek Dyspozytorni Medycznej przy ul. Adama Mickiewicza 2 w Opolu (wynajem pomieszczeń); zdefiniowane zagrożenia bezpieczeństwa tego budynku obejmowały: wyładowania atmosferyczne, zagrożenia terrorystyczne i pożarowe.

Wymienione powyżej obiekty nie figurowały w ewidencji obszarów, obiektów i urządzeń podlegających obowiązkowej ochronie, prowadzonej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia¹¹, jak też nie stanowiły obiektów infrastruktury krytycznej.

(akta kontroli str. 66-68, 835)

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Dodatkowo wykorzystywano jeden obiekt tajny.

⁸ Wraz z Wieżą Piastowską, która została oddana w administrowanie Miejskiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji z przeznaczeniem na cele turystyczne.

⁹ Opisane w związku z kontrolą NIK.

¹⁰ Oraz dwie wiaty i garaż.

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1995.

W ramach prowadzonej w Urzędzie analizy ryzyka zidentyfikowano następujące ryzyka związane z bezpieczeństwem użytkowanych obiektów:

- nieprzestrzeganie przez pracowników regulacji wewnętrznych w zakresie bezpieczeństwa fizycznego; w związku z identyfikacją takiego ryzyka przewidziano: zapoznanie pracowników z obowiązującymi procedurami oraz konsekwencjami ich nieprzestrzegania, wzmocnienie nadzoru przełożonych nad przestrzeganiem procedur, przeprowadzanie doraźnych kontroli w ww. zakresie, aktualizację wewnętrznych procedur i zapoznanie pracowników z zakresem wprowadzonych zmian, przeprowadzenie szkoleń w zakresie regulacji wewnętrznych dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa informacji oraz wyznaczenie wydziałowych koordynatorów bezpieczeństwa; ponadto zaplanowano dokumentowanie zapoznawania pracowników z aktualizowanymi lub wdrażanymi procedurami wewnętrznymi;
- zagrożenie bezpieczeństwa ludzi i obiektów (ryzyko zidentyfikowane w latach 2021 i 2022); w związku z identyfikacją tego ryzyka zaprojektowano następujące mechanizmy kontrolne: wykonywanie okresowych przeglądów systemu monitoringu, wnioskowanie o zabezpieczenie środków finansowych przeznaczonych na wymianę uszkodzonych kamer, okresowe szkolenia personelu obsługującego system, zatrudnienie wykwalifikowanego pracownika ochrony, współpraca z komórką organizacyjną ds. BHP i PPOŻ, zapewnienie stałego serwisu i przeglądu systemu CCTV¹² oraz wykonywanie testów procedur, zapewniających ciągłość działania na wypadek awarii¹³;
- kradzież sprzętu zgromadzonego w obiektach Wojewódzkiej Bazy Magazynowo-Warsztatowej Sprzętu Obrony Cywilnej w Luboszycach; w związku z identyfikacją tego ryzyka przewidziano obserwację monitoringu wizyjnego oraz zaplanowano połączenie monitoringu z portiernią OUW, tak, aby istniała możliwość całodobowej obserwacji ww. Bazy.

W latach 2019 i 2020 ryzyko zagrożenia bezpieczeństwa dotyczyło jedynie obiektu OUW przy ul. Piastowskiej 14.

Analiza incydentów, jakie miały miejsce w latach 2019-2022 (I półrocze) w budynkach wykorzystywanych przez Urząd, wykazała, że nie wystąpiły inne znaczące zagrożenia bezpieczeństwa tych obiektów.

(akta kontroli str. 8-8c, 420-533)

Zgodnie z § 24 ust. 11 pkt 11, 12 i 25 regulaminu organizacyjnego Urzędu¹⁴ realizowanie zadań dotyczących:

- a) nadzoru nad kontrolowaniem pomieszczeń po godzinach pracy oraz w dni wolne, w zakresie prawidłowego ich zabezpieczenia przed włamaniem, kradzieżą, zalaniem oraz bezpieczeństwem pożarowym itp., realizowanych podczas obchodu budynku przez pracowników portierni,
- b) opracowywania grafików służb i rozliczanie czasu pracy podległych pracowników zgodnie z regulaminem pracy,
- c) nadzoru nad prawidłową gospodarką kluczami do pomieszczeń Urzędu, zostało przypisane Oddziałowi Obsługi Urzędu.

(akta kontroli str. 1171-1195)

Zarządzeniem nr 43/22 Wojewody Opolskiego z 19 kwietnia 2022 r. w sprawie ustanowienia Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji wprowadzono procedury, dotyczące m.in. zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego i środowiskowego obiektów OUW. Zgodnie z ww. zarządzeniem, działaniami

¹² Mechanizm przewidziany w 2022 r.

¹³ Mechanizm przewidziany w 2021 r.

¹⁴ Wprowadzonego zarządzeniem Wojewody Opolskiego Nr 2/21 z dnia 7 stycznia 2021 r.

w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i środowiskowego w OUW kieruje Kierownik/Zastępca Kierownika Oddziału Obsługi Urzędu w Biurze Obsługi Urzędu, natomiast Dyrektor tego Biura sprawuje nadzór nad działaniami w zakresie ochrony zabezpieczających objekty Urzędu.

Zarządzeniem tym określono środki bezpieczeństwa fizycznego Urzędu, takie jak: rozmieszczenie granic stref bezpieczeństwa, zabezpieczenie wejść do tych stref oraz do obiektu, stosowanie bezpośredniej ochrony fizycznej oraz systemów sygnalizacji napadu i włamania oraz monitoringu wizyjnego, jak również stosowanie mechanicznych zabezpieczeń technicznych. Bezpieczeństwo środowiskowe obejmowało natomiast: stosowanie urządzeń ochrony pożarowej, zapewnienie właściwych warunków pracy w zakresie temperatury i wilgotności powietrza oraz stosowanie zabezpieczeń przeciwprzepięciowych.

Zgodnie z ww. zarządzeniem na terenie Urzędu obowiązywała kontrola wejść i wyjść, a wstęp do Urzędu następował na podstawie kart identyfikacyjnych, oznaczonych numerami imiennie przypisanymi do poszczególnych osób (numerów takich nie nadano kartom tymczasowym, z oznaczeniem Gość). Rejestracja wejść i wyjść miała odbywać się przy użyciu terminali znajdujących się przy bramkach wejścia/wyjścia. Zaplanowano również prowadzenie rejestru wejść i wyjść z Urzędu. Dyrektorów wydziałów i kierowników jednostek organizacyjnych zobowiązano do ustalenia podziału powierzchni biurowych, znajdujących się w budynku OUW przy ul. Piastowskiej 14, na strefy administracyjne, do których dostęp posiadali wszyscy pracownicy Urzędu, oraz strefy bezpieczeństwa, do których dostęp został ograniczony do osób posiadających specjalne prawa dostępu. Strefy bezpieczeństwa miały być chronione poprzez zastosowanie systemu sygnalizacji włamania i napadu oraz urządzenia, pozwalające na alarmowe powiadomienie obsługi/ochrony w przypadku zagrożenia życia i zdrowia osób w nich przebywających. Strefy te, jak również wydzielone strefy administracyjne, podlegały monitoringowi wizyjnemu. Pobyt w strefie bezpieczeństwa osoby nieposiadającej stosownych uprawnień wymagał rejestracji.

Ww. zarządzeniem ustanowiono trzy główne strefy administracyjne, zabezpieczone bramkami dostępu:

- a) strefa nr 1 – hol główny, zabezpieczony dwiema bramkami, w której odbywała się kontrola ruchu osobowego i materiałowego,
- b) strefa nr 2 – parter w części niskiej Urzędu, zabezpieczony bramką,
- c) strefa nr 3 – Centrum Obsługi Cudzoziemca, zabezpieczone bramką.

W ww. zarządzeniu określono również zasady stosowania systemu sygnalizacji napadu i włamania (SSNiW), w szczególności dotyczące przeprowadzania przeglądów tych urządzeń, zasady postępowania z zapisami pochodzącymi z elektronicznych systemów zabezpieczeń oraz instrukcję postępowania z kluczami do pomieszczeń Urzędu, znajdujących się przy ul. Piastowskiej oraz przy ul. Oleskiej 125. Zgodnie z postanowieniami zarządzenia okres przechowywania zapisów pochodzących z elektronicznych systemów zabezpieczeń powinien wynosić co najmniej 14 dni. Zapisy zarejestrowane w systemach: telewizji dozorowej, kontroli dostępu, sygnalizacji włamania i napadu oraz w rejestrach wejść i wyjść podlegały wrywkowej kontroli korelacji rejestrowanych zdarzeń, przeprowadzanej przez Kierownika Oddziału Obsługi Urzędu.

Miejscem przechowywania kluczy były portiernie OUW w obu budynkach, a dodatkowo portiernia w budynku, znajdującym się przy ul. Oleskiej 125, stanowiła miejsce przechowywania kluczy do pomieszczeń Archiwum Zakładowego Akt Przedsiębiorstw Zlikwidowanych oraz Bazy Transportowej. Jednocześnie w Systemie Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji wskazano, że za organizację i przechowywanie kluczy na terenie Bazy Magazynowo-Warsztatowej

w Luboszcach, Centrum Powiadamiania Ratunkowego, Dyspozytorni Medycznej oraz Oddziału Paszportów odpowiadają Dyrektorzy wydziałów, którym podlegają ww. jednostki.

Przed wprowadzeniem ww. regulacji w Urzędzie obowiązywały następujące zarządzenia Dyrektora Generalnego OUW: 1/ Nr 13/19 z 31 maja 2019 r. w sprawie wprowadzenia procedury rejestracji wejść i wyjść w OUW, regulujące kontrolę wejść i wyjść za pomocą kart identyfikacyjnych oraz terminali znajdujących się przy bramkach wejścia/wyjścia, 2/ nr 10/2014 z 26 marca 2014 r. i nr 30/20 z 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia instrukcji ewakuacji Archiwum Zakładowego OUW na wypadek powodzi oraz 3/ zarządzenie nr 17/21 z 11 czerwca 2021 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji bezpieczeństwa fizycznego i środowiskowego OUW, regulujące m.in. kwestie podziału budynku Urzędu na strefy (administracyjne i bezpieczeństwa) i zasady obowiązujące w tych strefach¹⁵.

(akta kontroli str. 9-64, 877-878)

W Urzędzie wprowadzono do stosowania, począwszy od 1 stycznia 2021 r., *Zasady organizacji pracy i funkcjonowania dyspozytorni medycznej w Opolu*. W zasadach tych uwzględniono konieczność zabezpieczenia tej jednostki poprzez system kontroli wejść oraz system monitoringu wizyjnego. Ponadto w ww. dokumencie określono, że dostęp do pomieszczeń mają etatowi pracownicy, Wojewoda i Wicewojewoda Opolski, Dyrektor Generalny OUW i jego zastępca oraz Dyrektor Wydziału Zdrowia i Powiadamiania Ratunkowego Urzędu i jego zastępca. Dostęp innych osób był możliwy po uzyskaniu upoważnienia od Dyrektora Wydziału Zdrowia i Powiadamiania Ratunkowego, a w przypadku konieczności wykonania prac konserwacyjnych, serwisowych lub porządkowych – po uzyskaniu upoważnienia kierownika Dyspozytorni Medycznej.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały również zasady funkcjonowania Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Opolu¹⁶. W zasadach tych zawarto - analogiczne do wymienionych powyżej - postanowienia w zakresie konieczności zabezpieczenia tej jednostki oraz dostępu na jej teren¹⁷. Warunkiem wstępu do CPR osób postronnych było uzyskanie pozwolenia Kierownika CPR, a od 14 czerwca 2021 r. wejście było możliwe również za pozwoleniem jego zastępcy i koordynatora zmianowego.

(akta kontroli str. 333-339, 379-389, 824-832)

Zasady dotyczące ochrony Bazy Magazynowo Warsztatowej Sprzętu Ochrony Cywilnej zostały określone w *Instrukcji prowadzenia gospodarki magazynowej składników rzeczowych majątku ruchomego OUW ewidencjonowanych w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego*. Zgodnie z tą Instrukcją pomieszczenia magazynowe należy chronić przed włamaniem i kradzieżą poprzez należyte zabezpieczenie drzwi i okien oraz poprzez ochronę systemami alarmowymi stałą, 24-godzinny monitoring. Po zakończeniu pracy pomieszczenia Bazy powinny zostać zamknięte i zaplombowane, a klucze umieszczone w przeznaczony do tego szafce, znajdującej się w pomieszczeniu biurowym. Zgodnie z Instrukcją, wstęp i przebywanie w magazynie osób postronnych był możliwy jedynie w obecności magazyniera. Pracownika magazynowego zobowiązano do sprawdzenia stanu plomb przed rozpoczęciem pracy oraz do zgłoszenia przełożonym naruszenia lub uszkodzenia plomb. W przypadku stwierdzenia naruszenia plomb konieczne było przeprowadzenie inwentaryzacji składników majątkowych zgromadzonych w Bazie. W ww. Instrukcji przewidziano dokumentowanie obchodów budynków magazynowych w Dzienniku obchodu.

¹⁵ Tożsame z zasadami określonymi w opisanym wyżej zarządzeniu z 2022 r.

¹⁶ Dalej: CPR.

¹⁷ Do 13 czerwca 2021 r. dostęp do CPR posiadał Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

Przyjęte w Urzędzie procedury, dotyczące zasad ochrony obiektów, były spójne oraz zbieżne ze zidentyfikowanymi zagrożeniami.

(akta kontroli str. 833-864)

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK pozyskano od zarządców obiektów, wynajmowanych przez OUW, dokumentację określającą zasady bezpieczeństwa, obowiązujące w tych obiektach. W przypadku budynku zlokalizowanego przy ul. Adama Mickiewicza 2, w którym mieściła się Dyspozytornia Medyczna, a którego zarządcą było Opolskie Centrum Ratownictwa Medycznego, dokumentacja ta obejmowała *Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego*¹⁸ oraz *Politykę Bezpieczeństwa Danych Osobowych*¹⁹. W *Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego* określono m.in. zasady postępowania na wypadek pożaru oraz wytyczne dotyczące alarmowania o podejrzeniu podłożenia ładunku wybuchowego, w tym zasady przeprowadzania rozmowy ze zgłaszającym podłożenie bomby. W *Polityce Bezpieczeństwa Danych Osobowych* wskazano natomiast, że budynek i wszystkie pomieszczenia, w których były przetwarzane dane osobowe, powinny być zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych. W celu ochrony budynków i pomieszczeń przewidziano zastosowanie monitoringu wizyjnego CCTV, obejmującego zasięgiem neutralne, ze względu na dostęp osób nieuprawnionych, obszary na zewnątrz i wewnątrz budynku. Przewidziano również ochronę fizyczną obiektu, którą realizował podmiot zewnętrzny (wykonawca).

Zarządca budynku zlokalizowanego przy ul. Ozimskiej 19, w którym funkcjonował Oddział Paszportów, zapewnił ochronę fizyczną całego obiektu poprzez zawarcie umowy w tym zakresie z wykonawcą zewnętrznym. Pracownicy ochrony mieli pełnić dyżur w budynku w dni powszednie od godziny 6.00 do 19.00. Poza czasem pełnienia ww. służby obiekt pozostawał niedostępny dla pracowników i podmiotów, którym został udostępniony. W razie potrzeby możliwe było jednak uzyskanie takiego dostępu, pod warunkiem dostosowania się do obowiązującej procedury²⁰.

(akta kontroli str. 694-728, 1159-1168)

W odniesieniu do zapewnienia w Urzędzie ochrony, realizowanej przez pracowników tej jednostki (portierów), Zastępca Dyrektora Biura Obsługi Urzędu wyjaśniła: *optymalny poziom zatrudnienia (...) kształtuje się na poziomie 11-12 pracowników, co w pełni zaspokaja potrzeby w zakresie ochrony obiektu Urzędu. Do obowiązków portierów należało w szczególności: dozorowanie i ochranianie obiektów OUW, wydawanie i przyjmowanie kluczy do pomieszczeń, sprawdzanie, czy po oddaniu kluczy został uruchomiony system strefy bezpieczeństwa, posiadanie przy sobie urządzenia systemu ACTIVE GUARD, otwieranie i zamykanie drzwi wejściowych i przejściowych z innych budynków, bieżące obserwowanie centrali alarmowych, ruchu osobowego oraz obrazu z monitoringu wizyjnego, a w godzinach nocnych - przebywanie w pomieszczeniu portierni przy wyłączonym świetle. W stosunku do ww. pracowników nie formułowano wymogów w zakresie uprawnień, doświadczenia, kwalifikacji bądź przeszkolenia. Jak wyjaśniła Zastępca Dyrektora Biura Obsługi Urzędu, *każdorazowo dodatkowe uprawnienia, ponad wymagane, mają wpływ na wyniki naboru oraz na ostateczną decyzję w sprawie zatrudnienia pracownika. Niemniej jednak brak posiadania licencji pracownika ochrony fizycznej nie dyskwalifikuje z możliwości przystąpienia do naboru na stanowisko portiera. Kwalifikacje pracownika ochrony fizycznej/pracownika ochrony**

¹⁸ Wprowadzoną zarządzeniem nr 21 Dyrektora Opolskiego Centrum Ratownictwa Medycznego z 4 października 2012 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

¹⁹ Zatwierdzona 21 lutego 2022 r.

²⁰ Obejmującej wpis w książce ewidencji osób pozostających na terenie obiektu w godzinach pozasłużbowych, zabezpieczenie pomieszczenia służbowego po zakończeniu pracy, włączenie elektronicznego zabezpieczenia piętra, na którym znajdowało się zajmowane pomieszczenie oraz opuszczenie budynku wyjściem zapasowym, wyposażonym w mechanizm pozwalający opuścić obiekt i uniemożliwiający wejście do obiektu.

osób i mienia posiadało trzech spośród 19 portierów, którzy pracowali w Urzędzie w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2022 r. Dodatkowo, 10 portierów ukończyło szkolenie *Praca z trudnym klientem, bezpieczeństwo pracownika*²¹, dziewięcioro - w szkoleniach z zakresu zachowania w sytuacjach kryzysowych, związanych z możliwością przeprowadzenia ataków na budynki lub personel Urzędu, obsługi trudnego klienta oraz zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych²², a troje - w szkoleniu z zakresu bezpieczeństwa antyterrorystycznego i zapobieganiu zagrożeniom terrorystycznym²³. Ponadto ww. osoby zostały przeszkolone w zakresie ochrony danych osobowych (11 osób), służby porządkowej (trzy osoby) oraz służby informacyjnej (jedna osoba).

(akta kontroli str. 316-318, 412, 560, 566-647)

Dodatkowo 31 grudnia 2018 r., a następnie 17 grudnia 2019 r. i 22 grudnia 2021 r. z wykonawcą zewnętrznym²⁴ zawarto umowy, których przedmiotem było: 1/ świadczenie usług przeglądu, konserwacji i serwisu urządzeń sygnalizacji włamania i napadu, urządzeń kontroli dostępu i telewizji dozorowej w budynkach OUW oraz 2/ zapewnienie ochrony obiektów w siedzibie OUW (przy ul. Piastowskiej 14) i w Bazie Magazynowo-Warsztatowej w Luboszcach poprzez kontrolę i nadzór nad pracownikami OUW, jak również monitorowanie systemu alarmowego tych obiektów wraz ze wsparciem grupy interwencyjnej. W umowach tych przewidziano m.in. przeprowadzanie co najmniej raz na dobę patroli grupy interwencyjnej wykonawcy oraz natychmiastową interwencję i zabezpieczenie siedziby OUW w przypadku wysłania przez portiera sygnału NAPAD za pomocą urządzenia Active-Guard. Maksymalny czas na podjęcie działań grupy interwencyjnej określono na dziewięć minut w godzinach nocnych i 15 minut w godzinach od 6.00 do 22.00. Każda zgłoszona i potwierdzona interwencja, zgodnie z postanowieniami umów, powinna zostać zgłoszona Kierownikowi Oddziału Obsługi Urzędu²⁵. W odniesieniu do obiektu Bazy Magazynowo-Warsztatowej w Luboszcach, wykonawcę zobowiązano do natychmiastowej interwencji i zabezpieczenia obiektu w przypadku przekazania przez system alarmowy sygnału, lub na każde żądanie wskazanych dwóch osób. W takiej sytuacji, zgodnie z postanowieniami umowy, każda zgłoszona i potwierdzona informacja powinna zostać bez zbędnej zwłoki przekazana telefonicznie kolejno: portierowi OUW w gmachu głównym oraz pracownikowi ww. Bazy w Luboszcach. Podstawą weryfikacji wywiązywania się przez wykonawcę z obowiązków określonych w zawartych umowach były protokoły potwierdzające wykonanie prac serwisowych.

(akta kontroli str. 72-83, 164-175, 223-236, 270-284, 292-303, 412, 1196-1263)

W zapytaniach ofertowych na świadczenie ww. usług określono następujące wymogi, jakie powinni spełniać wykonawcy:

- posiadanie przez serwisantów stosownych uprawnień do prowadzenia prac wchodzących w zakres zamówienia, m.in. potwierdzenia wpisu na listę kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 grudnia 2013 r. w sprawie dokumentowania działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia²⁶,

²¹ Szkolenie zrealizowane w marcu 2022 r. przez Opolskie Centrum Demokracji Lokalnej Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej.

²² Szkolenia zrealizowane w 2020 r. przez funkcjonariuszy Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.

²³ Szkolenia zrealizowane w 2016 r. przez ww. funkcjonariuszy.

²⁴ Posiadającym koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia realizowanych w formie bezpośredniej ochrony fizycznej i zabezpieczenia technicznego.

²⁵ W umowie na 2019 r. określono, że interwencje powinny być zgłaszane Zastępcy Kierownika Oddziału Obsługi Urzędu.

²⁶ Dz. U. poz. 1739.

- posiadanie przez serwisantów świadectwa kwalifikacyjnego E do eksploatacji urządzeń elektrycznych, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci²⁷,
- posiadanie przez serwisantów poświadczeń wpisu bezpieczeństwa uprawniającego do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „Poufne”,
- zapewnienie minimum dwóch własnych grup interwencyjnych – Specjalistycznych Uzbrojonych Formacji Ochrony (każda z grup składająca się z min. z dwóch osób) – osoby wchodzące w skład grupy interwencyjnej powinny być wpisane na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej osób i mienia oraz wykazać się co najmniej dwuletnią praktyką w grupie interwencyjnej,
- dysponowanie potencjałem technicznym, tj. własną stacją monitorowania alarmów oraz zapleczem technicznym do utrzymywania w stałej sprawności systemów alarmowych w pomieszczeniach wykonawcy.

Warunkiem realizacji zamówień było również zatrudnienie osób bezpośrednio uczestniczących w jego realizacji na podstawie umów o pracę. W zapytaniu ofertowym przewidziano prawo zamawiającego do zwrócenia się do wykonawcy o przedstawienie dokumentacji zatrudnienia wskazanej osoby oraz obowiązek wykonawcy do przedstawienia takiej dokumentacji w ciągu siedmiu dni od daty otrzymania zawiadomienia. Zgodnie z ofertą wykonawcy w wykonywaniu zamówienia miało uczestniczyć czterech pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. W Urzędzie nie weryfikowano, czy ww. osoby były zatrudnione na podstawie umowy o pracę. Jak wskazała Zastępca Dyrektora Biura Obsługi Urzędu, że warunek taki został określony w opisie przedmiotu zamówienia, a zamawiający miał prawo, a nie obowiązek, zwrócenia się do wykonawcy o przedstawienie stosownych dokumentów. Wyjaśniła również, że osoby wykonujące zamówienie nie budziły zastrzeżeń zamawiającego.

(akta kontroli str. 153-163, 213-219, 260-268, 306-312, 536)

W Urzędzie nie opracowano normatywów (tabeli należności) sprzętu zabezpieczenia technicznego.

(akta kontroli str. 1268-1269)

W umowach zawartych z wykonawcą zewnętrznym przyjęto, że komunikacja pomiędzy stronami odbywać się będzie w formie telefonicznej. Według wyjaśnień Dyrektora Biura Obsługi Urzędu, nie wystąpiły trudności w realizacji ww. umów. W złożonych wyjaśnieniach stwierdził też, że weryfikacja sprawności działań ochronnych odbywała się w ramach bieżących interwencji wykonawcy.

(akta kontroli str. 973-974)

Dyrektor Generalna Urzędu zawierała w okresie objętym kontrolą umowy²⁸ w zakresie monitorowania lokalnego systemu sygnalizacji pożaru, zobowiązując wykonawcę m.in. do bezzwłocznego przekazywania alarmu pożarowego II stopnia właściwej komendzie Państwowej Straży Pożarnej. W OUW zapewniono także przeprowadzanie przeglądu gaśnic i podręcznego sprzętu gaśniczego, jak również serwisu i konserwacji systemów przeciwpożarowych, sygnalizacji alarmu przeciwpożarowego oraz systemu automatycznego gaszenia gazem w serwerowniach.

(akta kontroli str. 1111-1158)

²⁷ Dz. U. Nr 89, poz. 828 ze zm.

²⁸ 4 lipca 2018 r. oraz z 5 lipca 2022 r.

Pracownicy Urzędu w 2020 r. wzięli udział w szkoleniu, którego tematyka obejmowała zagadnienia dotyczące zachowań w sytuacjach kryzysowych, związanych z możliwością ataków na budynki lub personel urzędu, obsługi trudnego klienta oraz zachowań personelu w sytuacjach niebezpiecznych. Szkolenia przeprowadzili funkcjonariusze Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu, którzy omówili w szczególności psychologiczne aspekty radzenia sobie w kontakcie z potencjalnie niebezpiecznym petentem, zasady postępowania w przypadku incydentów bombowych, wtargnięcia napastnika oraz sytuacji zakładniczej. W okresie luty-wrzesień 2020 roku przeszkolono 322 pracowników. W 2021 r. pracownikom zapewniono także dostęp do szkolenia online z zakresu prewencji terrorystycznej, w którym udział wzięło 10 osób, oraz szkolenia prowadzonego w formie e-learningu z zakresu profilaktyki antyterrorystycznej, realizowanego przez Centrum Prewencji Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Do odbycia ww. szkolenia zgłoszono 56 pracowników, z których do 13 lipca 2022 r. login i hasło odebrało 44 pracowników.

Ponadto w październiku 2021 r. dwóch pracowników Urzędu wzięło udział w IV Ogólnopolskim Kongresie Naukowo-Technicznym „Bezpieczeństwo antyterrorystyczne budynków użyteczności publicznej. Dobre praktyki i rekomendacje”. W maju 2022 r. dwóch pracowników uczestniczyło w II Ogólnopolskich Warsztatach „Reagowanie na zamachy – dobre praktyki i rekomendacje”.

W latach 2019 – 2021, raz w roku przeprowadzano próbne ewakuacje z budynków OUW oraz szkolenia koordynatorów ewakuacji. Z wyjaśnień Dyrektora Biura Obsługi Urzędu wynikało, że w 2022 r. próbna ewakuacja zostanie przeprowadzona w drugiej połowie roku i poprzedzona zostanie szkoleniem koordynatorów odpowiedzialnych za ewakuację na poszczególnych piętrach Urzędu.

(akta kontroli str. 341-378)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi zastrzeżeń do organizacji OUW i obowiązujące w tej jednostce regulacje wewnętrznych, służących zapewnieniu bezpieczeństwa wykorzystywanych budynków. Osoby odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa Urzędu posiadały wiedzę o realnych zagrożeniach i potrzebach w tym zakresie, a wdrożone zasady i procedury ochrony obiektów uwzględniały zdefiniowane zagrożenia.

OBSZAR

2. Realizacja zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa wykorzystywanych obiektów

Opis stanu
faktycznego

Wdrożone w Urzędzie rozwiązania ochronne były zgodne z przyjętymi dokumentami planistycznymi. Ustanowione zostały strefy bezpieczeństwa, w których znajdowały się gabinety Wojewody i Wicewojewody oraz pomieszczenia: magazynu broni, magazynu materiałów łatwopalnych, Oddziału Kadr i Płac, Oddziału Księgowości Urzędu, Związków Zawodowych Pracowników OUW, Zespołu Ochrony Informacji Niejawnych, Autonomicznego Stanowiska Komputerowego do wytwarzania i edycji dokumentów niejawnych, poligrafii, jak również pomieszczenia, w których pełnione były całodobowe dyżury Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz pomieszczenia informatyków i pomieszczenia techniczne. Strefę ochronną stanowiły również pomieszczenia kancelarii tajnej Urzędu.

(akta kontroli str. 875-878, 1058-1059a)

W okresie objętym kontrolą, w obiektach znajdujących się przy ul. Piastowskiej i ul. Oleskiej 125 zapewniono obecność zatrudnionych w OUW portierów w liczbie od dziewięciu do 12.

(akta kontroli str. 316)

W obiektach wykorzystywanych w celu prowadzenia działalności OUW zainstalowano następujące systemy bezpieczeństwa:

1) w budynku głównym przy ul. Piastowskiej: trzy centrale alarmowe: PC4020 (manipulator LCD i 38 linii dozorowych), CA64 (manipulator i 22 linie dozorowe) oraz Integra 128 (manipulator i 41 linii dozorowych), system kontroli dostępu (17 przejść) oraz system telewizji dozorowej BCS, składający się z trzech rejestratorów, 42 kamer i centrum podglądu;

2) w budynku przy ul. Ozimskiej 19 (Oddział Paszportów): centrala alarmowa CA64 (manipulator i 16 linii dozorowych) oraz kontrola dostępu ROGER (1 przejście); ponadto budynek ochroniany był przez zarządcę budynku, który zapewniał całodobową obecność portiera;

4) w budynku przy ul. Oleskiej 123 (Centrum Powiadamiania Ratunkowego): centrala alarmowa CA10 (manipulator i 16 linii dozorowych) oraz kontrola dostępu ROGER (dwa przejścia);

5) w budynku przy ul. Oleskiej 125 (Archiwum Akt Jednostek Zlikwidowanych): centrala alarmowa INT64 (manipulator i 16 linii dozorowych) oraz telewizja dozorowa GANZ, składająca się z rejestratora i ośmiu kamer; ponadto w budynku administracyjnym zapewniono obecność portiera w godzinach od 15.00 do 7.00, a w dni wolne od pracy - całodobowo;

6) w budynku przy ul. Czarnowąskiej 5a w Luboszycach (Baza Magazynowo-Warsztatowa Sprzętu Obrony Cywilnej): centrala alarmowa CA64 (manipulator i 64 linie dozorowe) oraz system telewizji dozorowej BCS, składający się z rejestratora i 14 kamer.

W przypadku wystąpienia przerw w dostawie energii elektrycznej do zasilania systemów bezpieczeństwa wykorzystywano agregat prądowórczy, który w takich sytuacjach był uruchamiany automatycznie.

Systemy: sygnalizacji włamania i napadu, kontroli dostępu oraz telewizji dozorowej funkcjonowały od 1990 r. i od tego czasu były rozbudowywane o nowe elementy. Systemy te nie zostały zintegrowane.

(akta kontroli str. 66-68, 1267-1268)

Podmiot, z którym Dyrektor Generalny OUW zawierał w latach 2019-2022 (I połowa) umowy dotyczące przeglądów, konserwacji i serwisu urządzeń sygnalizacji włamania i napadu, kontroli dostępu oraz telewizji dozorowej, wywiązywał się z postanowień tych umów w zakresie częstotliwości przeprowadzania ww. czynności.

(akta kontroli str. 1179-1195, 1201-1262)

Ochronę fizyczną budynku zlokalizowanego przy ul. Adama Mickiewicza 2-4, w którym mieściła się Dyspozytornia Medyczna, zapewniał podmiot, z którym umowę zawarł Dyrektor Opolskiego Centrum Ratownictwa Medycznego. Zakres świadczenia wykonawcy ww. umowy obejmował m.in. całodobową bezpośrednią ochronę fizyczną osób i mienia, jak też stałe monitorowanie obiektów poprzez system zamontowany w obiekcie. Ochronę budynku zapewniał jeden całodobowy posterunek wewnętrzny i obchodowy. Zakres działania wykonawcy obejmował w szczególności:

- udzielanie doraźnej pomocy w przypadku agresywnej postawy osób przebywających w budynku,
- obserwację osób przybyłych, niedopuszczanie do wstępu osób nietrzeźwych i zachowujących się w sposób budzący podejrzenia,

- kontrolę osób wchodzących i wychodzących z pakunkami i innymi przedmiotami pod kątem legalności ich wnoszenia i wynoszenia,
- monitoring – obserwację terenu przy użyciu telewizji przemysłowej,
- legitymowanie osób wchodzących i kontrolowanie ruchu osobowego.

Budynek Opolskiego Centrum Ratownictwa Medycznego został wyposażony w system telewizji przemysłowej.

(akta kontroli str. 691-819)

W umowie najmu pomieszczeń, znajdujących się w budynku przy ul. Adama Mickiewicza 2-4, zawartej 30 listopada 2020 r. z Opolskim Centrum Ratownictwa Medycznego, zobowiązano OUW do przekazania wynajmującemu wykazu osób wykonujących obowiązki w Dyspozytorni Medycznej oraz do jego aktualizacji. Wykaz ten, zgodnie z postanowieniami umowy, stanowił podstawę wstępu wymienionych w nim osób na teren Opolskiego Centrum Ratownictwa Medycznego.

Innych postanowień w zakresie współdziałania pomiędzy stronami umowy nie określono. Uregulowań takich nie zawierała również umowa użyczenia części nieruchomości przy ul. Ozimskiej 19.

(akta kontroli str. 403-410)

Przeprowadzone oględziny wykazały, że wstęp do budynku OUW przy ul. Piastowskiej był możliwy przez wejście główne oraz przez inne wejścia - zamknięte na stałe, a otwierane w razie wystąpienia potrzeb, tj.: 1/ dwa wejścia boczne do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, 2/ wejście boczne prowadzące do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, 3/ wejście do pomieszczeń Poligrafii, 4/ wejście od strony Wieży Piastowskiej, 5/ wejście przy Centrum Obsługi Cudzoziemców.

Wszystkie wejścia były monitorowane za pomocą kamer²⁹, z których obraz na bieżąco obserwowali pracownicy portierni. Pozostałe kamery umieszczono w szczególności w holu – naprzeciwko biura przepustek, w Centrum Obsługi Cudzoziemców, przed gabinetami Wojewody i Wicewojewody Opolskiego, przed pomieszczeniami Kancelarii Tajnej, jak również na zewnętrznych ścianach budynku. Łączna liczba kamer w systemie monitoringu Urzędu wynosiła 41. Oględziny wykazały, że część zewnętrznej ściany budynku, za którą mieściło się Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego, jak również teren przyległy do tej ściany, znajdowały się poza zasięgiem kamer, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Pozostała część terenu wokół Urzędu była monitorowana. Zapisy z monitoringu były przechowywane na dyskach rejestratorów, znajdujących się w pomieszczeniu portierni, według wyjaśnień Kierownika Biura Obsługi Urzędu średnio przez ok. 30 dni (w zależności od wielkości nagrań).

W holu Urzędu znajdowała się portiernia, której pracownicy obsługiwali osoby przybyłe do OUW, oraz biuro przepustek. W portierni przechowywane były klucze do pomieszczeń Urzędu oraz prowadzona była książka wejść/wyjść, w której rejestrowano dane osób pobierających klucze. W portierni znajdowały się również centrale alarmowe. Portierzy dysponowali urządzeniem Active Guard, wyposażonym m.in. w przycisk napadowy. Przyciskami takimi dysponowali również pracownicy Centrum Obsługi Cudzoziemców. Dostęp z holu do pozostałych części Urzędu możliwy był przez bramki, które zainstalowano w trzech miejscach: 1/ przed windami, 2/ w lewym skrzydle Urzędu – przed wejściem do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz 3/ w Centrum Obsługi Cudzoziemców. Systemy

²⁹ W przypadku wejścia znajdującego się przy Centrum Obsługi Cudzoziemców kamerę zainstalowano wewnątrz budynku, co umożliwiała obserwację jedynie wewnętrznej strony drzwi.

bezpieczeństwa (alarmowy, kontroli dostępu oraz telewizji przemysłowej) były sprawne, a administrował nimi OUW.

W budynku zainstalowane zostały czujniki przeciwpożarowe oraz czujniki ruchu. Przewidziano również kłapy dymowe, otwierane automatycznie w przypadku wystąpienia pożaru. Funkcję takich kłap pełniły m.in. drzwi wejściowe od strony Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego oraz od strony Centrum Obsługi Cudzoziemców. Urząd został także wyposażony w instalację odgromową. Pomieszczenia Kancelarii Tajnej, Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, serwerowni oraz Oddziału Informatyki i Rozwoju zostały dodatkowo zabezpieczone własnymi systemami kontroli dostępu oraz systemami alarmowymi. W pokojach tych znajdowały się czujniki ruchu z sygnalizacją dźwiękową oraz centralka rejestrująca wydarzenia związane z uruchamianiem systemu. Wstęp do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego był rejestrowany w „Ewidencji wejścia do strefy bezpieczeństwa”.

Znajdujący się w piwnicy magazyn broni został zabezpieczony odrębnym systemem alarmowym, zintegrowanym z systemem powiadamiania alarmowego portierni OUW.

Zastosowane systemy bezpieczeństwa były sprawne.

(akta kontroli str. 979-981)

Oględziny przeprowadzone w pomieszczeniach CPR wykazały, że zostały one zabezpieczone w sposób określony w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie organizacji i sposobu funkcjonowania centrum powiadamiania ratunkowego oraz procedur obsługi zgłoszeń alarmowych³⁰. Wejście do budynku było monitorowane za pomocą kamery, natomiast wejście do pomieszczeń CPR zostało zabezpieczone za pomocą systemu kontroli dostępu (aby wejść do CPR konieczne było wpisanie kodu). Wyjście z Centrum było możliwe po wciśnięciu przycisku zwalniającego blokadę drzwi. Urządzenie kontroli dostępu zostało zainstalowane również przed wejściem do pokoju informatyków, w którym przechowywane były klucze do serwerowni, jak też przed wejściem do serwerowni. W pomieszczeniach CPR oraz na zewnątrz budynku zainstalowano łącznie osiem kamer. Kamery te były umiejscowione na korytarzach oraz z przodu i z tyłu budynku. Czujniki alarmu znajdowały się w pokoju informatyków i w serwerowni. W serwerowni umieszczono również centrale systemu kontroli dostępu, systemu alarmowego i przeciwpożarowego oraz czujnik przeciwpożarowy. Klucze do poszczególnych pomieszczeń przechowywano w skrzynce na korytarzu CPR.

(akta kontroli str. 1060)

W 2020 r., w związku z negatywnymi wynikami pomiarów niektórych złącz kontrolnych instalacji odgromowej, zainstalowanej na budynku głównym przy ul. Piastowskiej 14, wykonawcy zewnętrznemu zlecono wykonanie usługi naprawy tej instalacji. Ponowne badania stanu ww. instalacji nie wykazało nieprawidłowości. Okresowa kontrola stanu technicznego budynku głównego OUW, przeprowadzona w 2021 r., nie wykazała nieprawidłowości dotyczących urządzeń i instalacji ochrony przeciwpożarowej.

(akta kontroli str. 1100-1108)

Wykonawca, świadczący na rzecz Urzędu usługi w zakresie kontroli i nadzoru nad pracownikami oraz w zakresie przeglądu, konserwacji i serwisu urządzeń zabezpieczenia technicznego, posiadał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia, realizowanych w formie

³⁰ Dz. U. poz. 832.

bezpośredniej ochrony fizycznej i zabezpieczenia technicznego, obowiązującą do 2054 r. Przygotowanie wykonawcy do działania i sprawności urządzeń weryfikowano na podstawie protokołów potwierdzających wykonanie prac serwisowych. Zgodnie z tymi protokołami wykonawca w szczególności przeprowadzał w budynkach OUW okresową konserwację systemów służących zapewnieniu bezpieczeństwa, sprawdzał działanie zasilania podstawowego i awaryjnego, wykonywał pomiary napięć podstawowych i napięć pracy akumulatora oraz próbne alarmy włamaniowe.

(akta kontroli str. 123-134)

Dyrektor Wydziału Zdrowia i Powiadamiania Ratunkowego, odpowiedzialny za organizację i przechowywanie kluczy na terenie Dyspozytorni Medycznej oraz Centrum Powiadamiania Ratunkowego wyjaśnił, że monitoring Dyspozytorni Medycznej w Opolu obejmuje pomieszczenia, wejścia oraz otoczenie budynku. Wyjaśnił również, że *aby wejść do pomieszczeń dyspozytorni medycznej, należy przejść przez punkt ochrony Opolskiego Centrum Ratownictwa Medycznego. Klucze do pomieszczeń DM (3 komplety) znajdują się w trzech skrzynkach do tego celu przeznaczonych. Pierwsza skrzynka znajduje się w pomieszczeniu Dyspozytora Głównego, który odpowiada za ich wydawanie. Pomieszczenie to posiada monitoring wizyjny i kontrolę dostępu. Pracownicy (dyspozytor główny i jego zastępca) przebywają w nim 24 godziny na dobę (...). Dwie pozostałe skrzynki z kompletem kluczy zapasowych znajdują się w zamkniętych szafach biurowych w pomieszczeniach kierownika DM i zastępcy kierownika DM. Pomieszczenia te są po godzinach urzędowania zamknięte, korytarz jest monitorowany, dostęp ma tylko dyspozytor główny. Dostęp do pomieszczeń technicznych i teleinformatycznych DM: serwerowni oraz pomieszczenia UPS odbywa się za pomocą karty magnetycznej, którą posiada kierownik DM, zastępca kierownika i administratorzy SWDPRM. W odniesieniu do sposobu postępowania z kluczami w Centrum Powiadamiania Ratunkowego wyjaśnił: Klucze znajdują się w dwóch skrzynkach do tego przeznaczonych. Pierwsza skrzynka znajduje się w korytarzu (...) (za drugimi drzwiami kontroli dostępu oraz pod monitoringiem wizyjnym – w miejscu niedostępnym z zewnątrz), znajdują się tam klucze do pomieszczeń CPR w Opolu poza pomieszczeniami: serwerowni, UPS-owni i biura obsługi informatycznej (dostęp do tych pomieszczeń za pomocą karty magnetycznej posiadają: kierownik CPR oraz jego zastępca i obsługa teleinformatyczna). Druga skrzynka na klucze umiejscowiona jest w pomieszczeniu obsługi informatycznej i zawiera klucze do wszystkich pomieszczeń.*

(akta kontroli str. 820-823)

Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, odpowiedzialna za organizację i przechowywanie kluczy na terenie Bazy Magazynowo-Warsztatowej Sprzętu Obrony Cywilnej, sporządziła wykazy pracowników którym udostępniono klucze do bramy wjazdowej i budynku nr 3 na terenie ww. Bazy, jak też uprawnionych do odbioru kluczy zapasowych z Sekretariatu Wydziału oraz kluczy awaryjnych z Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

(akta kontroli str. 833-864)

W odniesieniu do sposobu postępowania z kluczami w Oddziale Paszportów Dyrektor Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców wyjaśniła, że drzwi wejściowe do tego Oddziału może otworzyć wyłącznie osoba dysponująca kodami do wyłączenia systemu alarmowego. Osoba ta pobiera klucze znajdujące się w zaplombowanej tubie, a fakt ich pobrania odnotowuje w prowadzonej ewidencji. Następnie, po otwarciu drzwi, dezaktywuje system alarmowy. Po zakończeniu pracy klucze od poszczególnych pomieszczeń są przechowywane w jednym pokoju. Po jego zamknięciu na klucz i włączeniu alarmu wyznaczona osoba zamyka drzwi

wejściowe Oddziału, a klucz do tych drzwi umieszcza w specjalnej tubie, którą plombuje i przekazuje portierowi budynku.

(akta kontroli str. 872-874)

W OUW zapewniono zapoznanie pracowników z regulacjami wewnętrznymi w zakresie bezpieczeństwa.

(akta kontroli str. 1268-1272)

Pracownicy Urzędu nie nawiązali współpracy, której celem były działania prewencyjne w zakresie ochrony obiektu, z odpowiednimi służbami i jednostkami publicznymi (takimi jak Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policja, Państwowa Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe, pogotowie energetyczne, czy też służby komunalne). Współpraca realizowana była jedynie w przypadkach wystąpienia takiej konieczności (np. pożaru).

(akta kontroli str. 413)

Przebieg służby w budynkach, w których zapewniono obecność zatrudnionych w Urzędzie portierów, był dokumentowany poprzez wpisy do ksiąg służb portierskich. W ksiągkach tych portierzy odnotowywali wykonywane przez siebie czynności związane z obchodami budynków oraz ewentualne zdarzenia w dniu pełnienia służby (incydenty).

(akta kontroli str. 418-419)

Incydenty związane z bezpieczeństwem budynku przy ul. Piastowskiej 12, 14 i 15, odnotowane w ksiągkach przebiegu służby, polegały w szczególności na:

- alarmach bombowych (31 stycznia i 12 września 2019 r.), w wyniku których ewakuowano z budynku pracowników i interesantów, zawiadomiono właściwe służby – Państwową Straż Pożarną, Policję (na miejsce przybyli funkcjonariusze z psami tropiącymi), pogotowie ratunkowe, gazowe i elektryczne;
- wydarzeniach z udziałem pośta na Sejm RP, który wyrwał z zawiasów szklaną bramkę dostępu i roztrzaskał ją na posadzce (5 sierpnia 2019 r.) oraz pikietował przed budynkiem Urzędu (10 października 2019 r.);
- organizacji w jednym czasie (7 marca 2020 r.) dwóch manifestacji przed budynkiem Urzędu; według adnotacji Kierownika Oddziału Obsługi Urzędu, zamieszczonej w książce służb portierskich, obie manifestacje zostały zabezpieczone przez funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej, a ich uczestnicy nie spowodowali zniszczeń budynku ani terenu przyległego;
- obecności w pobliżu budynku Urzędu grup osób spożywających alkohol lub pod wpływem środków psychoaktywnych³¹, o czym każdorazowo powiadomiono Policję;
- spontanicznym zgromadzeniu rolników przed budynkiem (12 października 2020 r.);
- obecności drona w pobliżu okien oraz nad dachem budynku (26 stycznia 2021 r.); o której powiadomiono Policję;
- bójce na tarasie za OUW (10 maja 2021 r.) oraz leżącej w tym miejscu osobie (16/17 maja 2021 r.), o czym powiadomiono właściwe służby;
- otrzymaniu w dniu 26 maja 2021 r. podejrzanej przesyłki, której nadawca został oznaczony jako Ambasada Ludowej Republiki Bangladeszu, o czym zawiadomiono Policję;
- umieszczaniu napisów na murze (29 lipca 2021 r.), o czym powiadomiono Policję.

³¹ Przypadki takie stwierdzono: 11, 21 sierpnia, 2 października 2020 r., 30 kwietnia, 1 maja, 23 czerwca i 6 sierpnia 2021 r. oraz 10 czerwca 2022 r.

Stwierdzono ponadto przypadki zagubienia kart dostępu do budynku. W takich sytuacjach karty podlegały blokowaniu, w związku z czym brak było możliwości wejścia za ich pomocą na teren Urzędu.

W budynku przy ul. Oleskiej 19 (w Oddziale Paszportów) 9 września 2021 r. odnotowano przypadek wszczęcia awantury przez znajdującą się tam osobę, która uszkodziła drzwi i opuściła obiekt przed przyjazdem grupy interwencyjnej.

W Bazie Magazynowo-Warsztatowej Sprzętu Obrony Cywilnej w Luboszcach 19 lipca 2019 r. zidentyfikowano natomiast incydent polegający na zerwaniu plomby na drzwiach budynku oraz demontażu klamki. Po przybyciu grupy interwencyjnej, na terenie obiektu nie zastano nikogo. Ponadto 21 sierpnia 2019 r. operator wykonawcy odebrał sygnał *włamanie*, a po przybyciu na miejsce grupa interwencyjna zastała otwarte okno w budynku Banku Żywności oraz otwartą wiatę. Pozostałe sygnały przekazywane przez systemy bezpieczeństwa (głównie *włamanie* i *sabotaż*) okazywały się fałszywe lub spowodowane były obecnością w obiekcie osób do tego uprawnionych (w tym osób przeprowadzających prace budowlane i remontowe).

Według książek służby, w pozostałych obiektach użytkowanych przez OUW w okresie objętym kontrolą nie odnotowano incydentów związanych z ich bezpieczeństwem.

(akta kontroli str. 420-533, 880, 983-984, 990-992, 999-1002, 1031-1034)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Nie zapewniono rzetelnego monitorowania ścian zewnętrznych budynku OUW, z uwagi na brak objęcia prowadzonym monitoringiem fragmentu zewnętrznej ściany budynku głównego OUW (wraz z terenem do niej przyległym), o długości 21,3 m, za którą (na parterze) mieściło się Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego. Wskazana część budynku głównego jako jedyna znajdowała się poza zasięgiem kamer stosowanego w Urzędzie systemu telewizji przemysłowej. Wprawdzie pomieszczenia Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego zostały wyposażone w wewnętrzny system monitoringu, to jednak kamery tego systemu zostały skierowane głównie na drzwi wewnętrzne Centrum i nie obejmowały wewnętrznej strony ww. ściany i okien. Ponadto widok z tych kamer nie był udostępniany pracownikom portierni. Powyższe, zdaniem NIK, mogło zagrażać bezpieczeństwu osób przebywających w Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego, jak również zwiększało ryzyko dostępu niepowołanych osób do informacji niejawnych i zniszczenia mienia Urzędu (np. elewacji budynku).

(akta kontroli str. 979-981)

Dyrektor Biura Obsługi Urzędu wyjaśnił, że brak monitorowania wskazanego fragmentu budynku i terenu przyległego wynika z faktu, że w tym miejscu nie ma wejścia do budynku OUW, a tym samym nie jest to newralgiczne miejsce obiektu (teren zielony z maksymalnie ograniczonym ruchem pieszych), w pomieszczeniach Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego prowadzony jest dyżur całodobowy, który zapewnia bezpieczeństwo obiektu na tym odcinku, a na przyległym terenie nie znajduje się żadne mienie Urzędu. Wyjaśniła również: *jednocześnie informuję, że brak jest jakichkolwiek przepisów prawa/regulacji, które obligują OUW do monitorowania całego obiektu a także całego terenu wokół. Zgodnie z art. 5a ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, możliwe jest stosowanie zabezpieczeń, w tym zabezpieczeń fizycznych oraz środków technicznych umożliwiających rejestrację obrazu (monitoring) na terenie nieruchomości i w obiektach budowlanych stanowiących mienie państwowe, a także na terenie wokół takich nieruchomości i obiektów, jeżeli jest to konieczne do zapewnienia bezpieczeństwa zarządzanym mieniem*

państwowym. W naszej ocenie system monitoringu obiektu oraz terenu wokół niego w obecnym kształcie wraz z ochroną fizyczną (umowa z firmą zewnętrzną) i stałą obecność portierów w trybie 24h/7 w obiekcie, w pełni zapewnia jego bezpieczeństwo.

(akta kontroli str. 1198-1199)

2. W umowach, których przedmiotem było m.in. zapewnienie ochrony obiektów w siedzibie OUW przy ul. Piastowskiej 14 i w Bazie Magazynowo-Warsztatowej w Luboszycach³², zawarto niejednoznaczne i nie w pełni zabezpieczające interes Urzędu postanowienia, dotyczące czasu reakcji grup interwencyjnych na wezwania lub zlecenia Stacji Monitorowania Wykonawcy. W § 1 część II pkt 3.1 każdej z tych umów wskazano bowiem, że Zmotoryzowana Grupa Interwencyjna powinna mieć możliwość podjęcia działania w czasie nie dłuższym niż dziewięć³³ lub 15³⁴ minut od chwili wezwania, tj. zadziałania systemów alarmowych lub zlecenia stacji monitorowania wykonawcy, czy też wezwania przez uprawnionego pracownika zamawiającego. W zawartych umowach nie zdefiniowano jednak wyrażenia „podjęcie działania”. Jednocześnie w treści przywołanych umów przewidziano obowiązek obciążenia wykonawcy karami umownymi w wysokości 50 zł za każde rozpoczęte 24 godziny zwłoki. Tak określona podstawa naliczania kar umownych była nieadekwatna do oczekiwanego czasu podjęcia działania, wynoszącego maksymalnie dziewięć i 15 minut (w zależności od pory dnia, w jakiej odbywała się interwencja).

Stwierdzono, że grupy interwencyjne podmiotu świadczącego na rzecz Urzędu usługę ochrony, w 63 z 83 przypadków dotarły do obiektów OUW w czasie dłuższym niż 15 minut od chwili wezwania lub otrzymania sygnału alarmowego (lub w czasie dłuższym niż dziewięć minut w godzinach nocnych), a tym samym nie miały możliwości podjęcia działań w czasie określonym w umowach. W wyjaśnieniach, dotyczących przyczyn braku obciążenia wykonawcy karami umownymi za niewywiązywanie się z ww. zapisów umów, Dyrektor Biura Obsługi Urzędu stwierdził: *Czas reakcji grupy interwencyjnej na wezwanie lub sygnały alarmowe jest zgodny z zapisami określonymi w umowie (...). Potwierdzeniem realizacji zapisów umowy są również wyjaśnienia sporządzone przez (...) Kierownika Stacji Monitorowania Alarmów firmy (...) tj.: „Po otrzymaniu wezwania od upoważnionej osoby ze strony Zamawiającego lub sygnału alarmowego z centrali alarmowej w monitorowanym obiekcie, operator stacji monitorowania dysponuje do obiektu grupę interwencyjną. Jest to równoznaczne z podjęciem działania przez grupę interwencyjną. Nie należy mylić faktu podjęcia działania grupy interwencyjnej z czasem dojazdu grupy interwencyjnej do obiektu, na który może mieć wpływ bardzo dużo czynników (zatory drogowe, podejmowanie interwencji w innym obiekcie w tym samym czasie lub inne nieprzewidziane zdarzenia). Sam fakt przekazania zgłoszenia grupie interwencyjnej przez operatora stacji monitorowania jest odnotowywany w systemie jako „wysłanie grupy interwencyjnej”, a wyjazd grupy interwencyjnej jest tożsamy z podjęciem przez nią działania celem sprawdzenia zasadności alarmu lub wezwania.*

(akta kontroli str. 75, 167, 226, 273, 480-530, 1061-1094, 1174-1178, 1196-1200)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że odnotowanie w systemie wykonawcy „wysłania grupy interwencyjnej” jest czynnością techniczną, oznaczającą jedynie przekazanie dyspozycji wyjazdu do danego obiektu. Czynność ta nie jest jednak równoznaczna z podjęciem działania przez grupę interwencyjną, polegającego

³² Nr OUW.I.166.2018 z 31 grudnia 2018 r., nr OUW.I.154.2019 z 17 grudnia 2019 r., nr OUW.I.190.2020 z 30 grudnia 2020 r. oraz nr OUW.I.235.2021 z 22 grudnia 2021 r.

³³ W godzinach od 22.00 do 6.00.

³⁴ W godzinach od 6.00 do 22.00.

np. na wyjeździe grupy interwencyjnej do miejsca zdarzenia, lub rozpoczęcia działania w tym miejscu. Jednocześnie, przedstawiona w wyjaśnieniach interpretacja zapisów umów oznacza, że pracownik stacji monitorowania mógł przekazać grupie interwencyjnej dyspozycję wyjazdu w czasie dziewięciu lub 15 minut od chwili wezwania lub odebrania sygnału alarmu, co, biorąc pod uwagę nieokreślony w umowie czas dotarcia grupy na miejsce zdarzenia, stwarzało istotne ryzyko braku niezwłocznego działania na rzecz ograniczenia zagrożenia bezpieczeństwa obiektów Urzędu.

Jednocześnie określone w umowach zasady obciążenia wykonawcy karami umownymi (w wysokości 50 zł za każde rozpoczęte 24 godziny zwłoki), w kontekście uzgodnionego czasu podjęcia działania (maksymalnie dziewięć i 15 minut) w ograniczonym stopniu stanowiły mechanizm mobilizowania wykonawcy do jak najszybszego przyjazdu do Urzędu w sytuacjach zagrożenia jego bezpieczeństwa.

(akta kontroli str. 77, 169, 228, 275)

OCENA CZĄSTKOWA

Przyjęte w OUW zasady ochrony obiektów zostały prawidłowo wdrożone. W przypadku zaistnienia incydentów bezpieczeństwa przyjęte procedury działań okazały się skuteczne. Osoby i podmioty wykonujące ochronę obiektów dokumentowały podejmowane działania. Zastrzeżenia NIK budziła jednakże kwestia nieobjęcia monitoringiem ściany budynku, za którą mieściło się Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego. Stwierdzono ponadto, że zapisy umów, zawartych z podmiotem świadczącym usługi w zakresie ochrony, dotyczące czasu podjęcia działania po otrzymaniu wezwania lub odebraniu sygnału alarmowego, były niejednoznaczne.

OBSZAR

3. Nadzór nad realizacją zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa wykorzystywanych obiektów

Opis stanu faktycznego

Nadzór nad działaniami w zakresie ochrony zabezpieczającej obiekty OUW należał do zadań Dyrektora Biura Obsługi Urzędu. Przyjęte rozwiązania w zakresie nadzoru nad realizacją zadań ochrony obejmowały w szczególności: 1/ zobowiązanie Kierownika Oddziału Obsługi Urzędu i jego Zastępcy do analizy wpisów w książce przebiegu służby, 2/ zobowiązanie portierów do natychmiastowego powiadomienia Kierownika Oddziału Obsługi Urzędu lub jego Zastępcy o wystąpieniu zdarzeń po godzinach urzędowania, 3/ bieżący nadzór nad realizacją umowy z wykonawcą, dotyczącej ochrony, 4/ stały kontakt mailowy, telefoniczny i osobisty pomiędzy pracownikami Urzędu, nadzorującymi i realizującymi zadania ochrony, 5/ bieżące omawianie i konsultowanie prac polegających na przeglądzie, konserwacji i serwisie urządzeń ochrony, jak również potrzeb w tym zakresie.

(akta kontroli str. 12, 984)

W okresie objętym kontrolą przeprowadzono cztery audyty, których zakres obejmował zagadnienia związane z bezpieczeństwem budynków OUW, tj.:

1) Ocena bezpieczeństwa informacji w odniesieniu do wymagań określonych w § 20 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie *Krajowych Ram Interoperacyjności w wybranych obszarach, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych*³⁵ (zadanie zapewniające

³⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 2247. Dalej: rozporządzenie w sprawie *Krajowych Ram Interoperacyjności*.

przeprowadzone w 2019 r.); w wyniku audytu sformułowane zostały zalecenia dotyczące:

- a) uaktualnienia uregulowań wewnętrznych w obszarze zabezpieczenia pomieszczeń i zarządzania kluczami; zalecenie zostało wdrożone, z wyjątkiem wymogu ustalenia procedury zdawania klucza Kasy Urzędu na portiernię, w przypadku wyjścia pracownika do banku;
 - b) bieżącego aktualizowania wykazów osób uprawnionych do pobierania kluczy z portierni; zalecenie zostało częściowo wdrożone; jak ustaliła Audytor Wewnętrzna Urzędu, przekazywanie portierom informacji o osobach upoważnionych do odbioru kluczy odbywało się w nieujednolicony i nieuporządkowany sposób, tj. za pomocą zbiorczych wykazów oraz pojedynczych upoważnień, co - według opinii Audytora - wprowadzało chaos organizacyjny i konieczność wyszukiwania przez portiera właściwego dokumentu; stwierdzono także pojedyncze przypadki braku aktualizacji wykazu w przypadkach rozwiązania z pracownikami umów o pracę;
 - c) zobowiązania portierów i pracowników biura przepustek do egzekwowania od pracowników podmiotów zewnętrznych, wchodzących na teren Urzędu, złożenia podpisu w rejestrze wejść i wyjść; zalecenie zostało uznane za wdrożone;
 - d) bieżącego analizowania wpisów do książki przebiegu służby pod kątem potencjalnych incydentów bezpieczeństwa³⁶ oraz podejmowania działań adekwatnych do wyników analizy;
 - e) identyfikacji ryzyk w obszarze zabezpieczenia pomieszczeń i zarządzania kluczami oraz określenia mechanizmów zapobiegających ich materializacji; zalecenie zostało wdrożone;
 - f) opracowaniu zasad zarządzania kluczami w sekretariatach i zobowiązanie pracowników do ich stosowania; zalecenie zostało częściowo wdrożone poprzez zawarcie stosownego zapisu w regulacjach wewnętrznych;
 - g) uświadomienia pracownikom konsekwencji, wynikających z braku stosowania Polityki Bezpieczeństwa Informacji w zakresie zabezpieczenia pomieszczeń i zarządzania kluczami; zalecenie zostało wdrożone;
 - h) sporządzenia wykazu pomieszczeń specjalnych; zalecenie zostało wdrożone;
 - i) przeprowadzenia inwentaryzacji kluczy; zalecenie zostało wdrożone;
- 2) Ocena bezpieczeństwa informacji w odniesieniu do wymagań określonych w § 20 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności (zadanie zapewniające przeprowadzone w 2020 r.); w wyniku audytu wydano zalecenia, dotyczące m.in. opracowania kompleksowej Instrukcji bezpieczeństwa fizycznego i środowiskowego w OUW, jak też udostępnienia pracownikom instrukcji postępowania na wypadek alarmu; oba zalecenia zostały wdrożone;
- 3) Zabezpieczenie informacji w sposób uniemożliwiający osobom nieuprawnionym jej ujawnienie, modyfikacje, usunięcie lub zniszczenie (czynności doradcze przeprowadzone w 2021 r.); w notatce z czynności doradczych wskazano, że konieczna jest weryfikacja opracowania procedur w zakresie zabezpieczenia pomieszczeń CPR, Dyspozytorni Medycznej, Oddziału Paszportów i innych; zwrócono także uwagę na konieczność poświęcenia większej uwagi komunikowaniu zasad bezpieczeństwa informacji pracownikom Urzędu oraz usługodawcom, a do stosowania zasad bezpieczeństwa zobowiązywać usługodawców w umowach;
- 4) Sprawowanie nadzoru nad Wojewódzką Bazą Magazynowo-Warsztatową Sprzętu Obrony Cywilnej w Luboszytach (zadanie zapewniające przeprowadzone w 2022 r.); w wyniku audytu wydano m.in. następujące zalecenia: uszczegółwić role i odpowiedzialność w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego i środowiskowego w Bazie, opracować i formalnie wdrożyć zasady zabezpieczenia pomieszczeń i zarządzania kluczami w Bazie, dokonać analizy rozmieszczenia

³⁶ Analiza powinna być dokumentowana za pomocą paraf / opieczętowania.

kamer w celu zidentyfikowania obszarów, które ze względów bezpieczeństwa wymagają objęcia monitoringiem, podjąć działania mające na celu spełnienie wymogów prawa w związku ze stosowaniem monitoringu wizyjnego w Bazie.

(akta kontroli str. 881-971)

W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2022 r. przedstawiciele Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu przeprowadzili w CPR i w budynku głównym Urzędu czynności kontrolno-rozpoznawcze w zakresie postępowania z substancjami wykorzystywanymi w ochronie przeciwpożarowej, z systemami ochrony przeciwpożarowej oraz z gaśnicami zawierającymi ww. substancje. W wyniku tych czynności nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 651-656, 665-676)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Urzędzie nie zapewniono, aby w książkach przebiegu służby uwzględnione zostały wpisy o następujących incydentach związanych z bezpieczeństwem Urzędu:
– dwukrotne wybite szyby (24 października i 26 listopada 2019 r.); według wyjaśnień Dyrektora Biura Obsługi Urzędu, sprawującego nadzór nad działaniami w zakresie ochrony zabezpieczającej obiektu OUW, incydentów tych nie uwzględniono w książce przebiegu służby, gdyż zostały ujawnione i zgłoszone funkcjonariuszom Policji przez Specjalistę ds. BHP; zdarzenie miało miejsce w godzinach nocnych, a w jego wyniku zniszczeniu uległa zewnętrzna strona podwójnej szyby;

– alarm bombowy (30 kwietnia 2019 r.); jak wyjaśnił Dyrektor Biura Obsługi Urzędu, działania związane z tym zdarzeniem zostały zlecone służbom Policji przez, działających w porozumieniu z Wojewodą Opolskim, Dyrektora Generalnego i Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, którzy to bezpośrednio nadzorowali przebieg rozpoznania minersko-pirotechnicznego. Wpis w książce przebiegu służby zastąpiono protokołem z tej czynności.

(akta kontroli str. 420-533, 880, 983-984, 990-992, 999-1002, 1031-1034)

Ponadto incydent z udziałem posła na Sejm RP, który odmówił opuszczenia budynku Urzędu pomimo wezwania Dyrektora Generalnej, został odnotowany w książce przebiegu służby pod datą 8-9 października 2019 r., a jako czas wyprowadzenia ww. osoby z Urzędu wskazano godz. 21.40. Wpisu tego dokonał portier, który pełnił obowiązki w godzinach od 19.00 do 7.00. Według informacji uzyskanych w Komendzie Miejskiej Policji w Opolu zgłoszenie odmowy opuszczenia budynku zostało natomiast odnotowane w systemie informatycznym Policji 8 października o godzinie 13.18, a interwencja została rozpoczęta o godz. 13.24.

Na potrzebę bieżącego analizowania wpisów do książki przebiegu służby pod kątem potencjalnych incydentów bezpieczeństwa oraz podejmowania działań adekwatnych do wyników tej analizy zwracał uwagę w 2019 r. również Auditor Wewnętrzny OUW.

Dyrektor Biura Obsługi Urzędu wyjaśnił, że poseł na Sejm RP wszedł do budynku Urzędu w związku ze swoją wizytą w Krajowym Biurze Wyborczym w Opolu (znajdującym się w tym samym budynku). Stwierdził również: *Obecność Posła w Krajowym Biurze Wyborczym nie była incydentem, a dopiero jego zachowanie w KBW do takich należało. Dyrektor Generalny OUW (...) została bezpośrednio powiadomiona o trwającym w KBW incydencie przez Dyrektora KBW w Opolu i dokonała zgłoszenia o tym fakcie do służb Policji. Przybyli na miejsce funkcjonariusze Policji skierowali się bezpośrednio do Dyrektora Generalnego, który oczekiwał ich przybycia. Całe zdarzenie miało miejsce po zwyczajowym przyjęciu posła jako petenta, a incydent rozegrał się poza służbami portierskimi na terenie Delegatury KBW w Opolu, w obecności Dyrektora KBW, który pozostawał*

w Kontakcie z Dyrektorem Generalnym OUW. Wyprowadzenie Pošta (...) zostało odnotowane przez przejmującego nocną służbę portierską portiera, będącego świadkiem tej sytuacji o godz. 21.40.

(akta kontroli str. 531-533, 982-983, 986-987, 993, 1011-1012, 1169-1170, 1264-1266)

OCENA CZĄSTKOWA

W OUW sprawowany był skuteczny nadzór nad realizacją zadań związanych z organizacją i funkcjonowaniem ochrony, dzięki czemu zapewniono sprawne działanie urządzeń zabezpieczenia technicznego, a w przypadku wystąpienia incydentów związanych z bezpieczeństwem - reakcję grup interwencyjnych. Zastrzeżenia NIK dotyczą braku zapewnienia, aby wszystkie incydenty zostały ujęte w książce przebiegu służby.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

- Wnioski
1. Podjęcie skutecznych działań zapewniających pełne monitorowanie zewnętrznej ściany budynku głównego OUW, w części w której mieści się Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego.
 2. Stosowanie w umowach na ochronę Urzędu precyzyjnych zapisów, dotyczących reakcji grup interwencyjnych na wezwania lub sygnały alarmowe.
 3. Wprowadzanie do zawieranych umów, dotyczących ochrony Urzędu, zapisów w zakresie kar umownych, w pełni zabezpieczających interes Urzędu.
 4. Podjęcie działań zapewniających rzetelne prowadzenie książek przebiegu służby.
 5. Zapewnienie skutecznego przepływu informacji o zaistniałych incydentach związanych z bezpieczeństwem Urzędu, umożliwiającego wprowadzanie do książek przebiegu służby zapisów odnoszących się do wszystkich takich zdarzeń.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 11 października 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

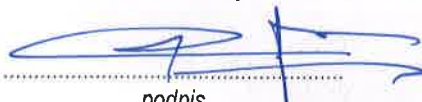
Kontrolerzy
Aleksandra Pawlicka
Doradca ekonomiczny

.....
podpis

DYREKTOR
Delegatura w Opolu

.....
podpis

Jan Kwas
Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

